

Manželství navrhovatele Jana Sch., oficiála čs. státních drah, bylo pravoplatným rozsudkem krajského soudu v L. ze dne 26. března 1926, č. j. Ck II 225/25-24, rozvedeno z jeho viny od stolu a lože proto, že navrhovatel své manželce opětovně na cti ubližoval, s ní zle nakládal a způsobil tak hluboký rozvrat manželství. V roce 1930 žaloval navrhovatel o rozlukou rozvedeného manželství u téhož soudu pod zn. sp. Ck II a) 397/30 a jeho žaloba byla pravoplatně zamítnuta. Po té v roce 1936 navrhl, aby manželství rozvedené výše dotčených rozsudkem bylo v nesporném řízení rozloučeno podle § 17 rozl. zák. č. 320/1919 Sb. z. a n. z viny navrhovatelovy. Tento návrh byl zamítnut soudu všech tří stolic, nejvyšším soudem mimo jiné z těchto

důvodů:

Nezákonnost (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.) spatřuje stěžovatel v tom, že oba nižší soudy vyslovily názor, že navrhovatel v souzeném případě žádá nespornou cestou neprávem znovu rozhodnutí o věci již rozsudkem pravoplatně rozhodnuté. Tento názor je však správný, neboť zásady sporného řízení o věci rozsouzené platí i v řízení nesporném (srv. rozh. č. 12048 Sb. n. s.); podle § 41, odst. 2 e), zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. jest důvodem zmatečnosti, že soud nepřihlédl, že věc je už platně rozhodnuta. Dotčené ustanovení se týká nepochybně nejen usnesení, nýbrž i rozsudků. Zjištěno bylo, že žaloba nynějšího navrhovatele o rozlukou manželství byla pravoplatně zamítnuta (Ck II a) 397/30 krajského soudu v L.). Ježto v řečeném sporu a v nynějším případě jde o návrh, aby bylo manželství rozloučeno, má rozsudek v rozlukovém sporu význam rozhodnutí pravoplatně manželskou věc skončující, také pro souzený případ. Na otázku viny má soud podle § 17 rozl. zák. míti zřetel z úřední povinnosti. Není tudíž oprávněn důvod nezákonnosti (§ 46, odst. 2, zák. č. 100/1931 Sb. z. a n.) spatřovaný v tom, že nižší soudy měly za to, že v manželské věci stran bylo již rozhodnuto pravoplatným rozsudkem o rozluce.

Čís. 16267.

Za zemědělce ve smyslu § 1, odst. 1, č. 3 vládn. nař. č. 76/1936 v doslovu vládn. nař. č. 259/1936 a č. 13/1937 Sb. z. a n. jest pokládati jen toho propachtovatele zemědělského pozemku, jehož je on sám vlastníkem, nikoli však i pachtýře nebo uživatele (požívatele), kteří byli nuceni propachtovati zemědělské pozemky pro nemoc, invaliditu a stáří, třebaš je pachtovné převážným zdrojem jejich výživy.

(Rozh. ze dne 27. srpna 1937, R I 859/37.)

Soud první stoličce potvrdil usnesením ze dne 3. března 1937, č. j. Kv 317/36-38, vyrovnání sjednané při vyrovnacím roku u okresního soudu v S. dne 11. února 1937 mezi věřiteli a dlužníkem Františkem N.,

rolníkem v S. Rekursní soud odepřel na rekurs vyrovnacího věřitele potvrzení vyrovnání. Důvody: Výsledkem dlužníka, vyrovnacího správce, svědka Františka Ch., zprávou četnické stanice v S., potvrzením berní správy tamtéž a lékařským vysvědčením z 29. září 1936 vyšetřil rekursní soud, že dlužník dal zemědělské pozemky ve výměře 10 ha 84 a 24 m², k nimž má vloženo právo doživotního užívání a požívání (a na nichž má vloženu i služebnost doživotního bytu), do pachtu Františku Ch. za 2 q pšenice z 1 korce, že tak učinil pro vysoký věk (78 let) a lékařským vysvědčením osvědčenou nezpůsobilost k těžším pracím, že obchod uhlím od února 1934 již neprovozuje, nýbrž zprostředkuje za provisi dodávky uhlí od velkoobchodníka Bohumila H., že dlužníkovi byl za rok 1935 zdaněn příjem z pozemků 5.005 Kč, z budov 1.840 Kč a z obchodu 2.000 Kč. Přesto však, že dlužník podle toho, co uvedeno, dal zemědělské pozemky do pachtu pro nemoc, invaliditu a stáří, a třebaže pachtovné je převážným zdrojem jeho výživy, není zemědělcem podle § 1, odst. 1, č. 3 vlád. nař. č. 76/1936 ve znění vlád. nař. č. 259/1936 a č. 13/1937 Sb. z. a n., poněvadž podle řečeného zákonného ustanovení musí propachtovatel býti vlastníkem do pachtu dávaných pozemků [arg. slova: »na svých pozemcích«, též důvodová zpráva mluví jen o vlastnících, stejně i komentář Dr. Pužmana 2. vydání, str. 166 sub. 1 c)]. Dlužníku, který propachtoval pozemky jako poživatel (usufruktuář), nenáleží vlastnost zemědělce v uvedeném smyslu. Není proto podle § 2 dotčeného nařízení oprávněn k návrhu na zahájení zemědělského vyrovnacího řízení a nemělo ani býti vyrovnací řízení zahajováno. Ta vada byla sice zřejmá již v návrhu, vyšla-li však teprve nyní najevo, pak nezbylo než na odůvodněný rekurs odepřítí potvrzení vyrovnání podle § 58, odst. 1, č. 1 vyr. ř. a § 3 řeč. nař.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu dlužníkovi.

Důvody:

Ustanovení § 1, odst. 1, č. 3 vlád. nař. č. 76/1936 v doslovu vlád. nař. č. 259/1936 a vlád. nař. č. 13/1937 Sb. z. a n., že se zemědělci rozumějí fyzické osoby, které z důležitých důvodů jejich osoby se týkajících . . . nemohou na svých zemědělských pozemcích hospodařiti samy, a byly proto nuceny je propachtovati, je-li jim pachtovné jediným nebo převážným zdrojem výživy, nelze ve smyslu § 6 obč. zák. jinak rozuměti, než jak je vyložilo napadené usnesení, že totiž propachtovatelem musí býti vlastník pozemků a že se tedy předpis uvedený nevztahuje na pouhého poživatele, jenž není vlastníkem pozemků. To plyne též z úvahy, že jen ve vztahu vlastníka věci k ní se říká, že věc je jeho, a nikoliv i ve vztahu poživatele k věci, k níž má jen právo poživací. Podle ustanovení č. 1 a 2 téhož odstavce mají ovšem vlastnost zemědělce fyzické osoby, které hospodaří na zemědělských pozemcích ať vlastních, ať na zpachtovaných nebo daných jim do užívání. Kdyby se však ustanovení č. 3 mělo vztahovati i na poživatele, bylo by to zajisté, jako v obou uvedených pří-

padech, výslovně vyjádřeno. Z toho, že předpis č. 3 se nezmiňuje o pachtýchých a poživatelích, vyplývá, že nemají býti pokládáni za zemědělce, nehosподаři-li sami na zemědělských pozemcích zpachtovaných nebo jim do užívání daných, nýbrž je z jakéhokoliv důvodu propachtovali. Vývody dovolacího rekursu doličující, že prý právě z ustanovení č. 1 a 2 plyne správnost opačného výkladu předpisu č. 3 § 1, odst. 1, uved. vládn. nař., jsou tedy pochybené.

Čís. 16268.

Amortizácia biankozmenky deje sa podľa ustanovení zák. č. 250/1934 Sb. z. a n. a nie podľa §§ 73 a násl. zmenk. zák. (č. 1/1928 Sb. z. a n.).

(Rozh. z 5. augusta 1937, R III 423/37.)

Firma D. žiadala o umorenie dvoch zmeniek, na ktorých boli podľa údajov žiadosti podpisy Františka H. a Rudolfa H. a vyznačené zmenčné sumy; ďalší obsah zmeniek nebol žiadateľke známy. Žiadateľka nepredložila ani opis zmeniek, ani neudala ich podstatný obsah v smysle § 73, odst. 2, zmenk. zák.

O b a n i ž š i e s ú d y žiadosť zamietly.

N a j v y š š í s ú d rekursu žiadateľky nevyhovel.

D ô v o d y.

Niet zrejmeého rozporu so spismi, keď rekurzny súd uviedol, že žiadateľka netvrdí, že nejde o zmenky, ale len o listiny, ktoré nemajú všetkých podstatných náležitostí zmeniek.

Údaje žiadateľky sú v tom ohľade skutočne nepresné, čo plynie už z jej vyjadrenia, podaného súdu I. stolice dňa 19. novembra 1936, že »ide o dve zmenky à 15.000 Kč, ktoré boli opatrené podpismi Františka H. a Rudolfa H. a vyznačené sumou 15.000 Kč. Ďalšie obsahy zmeniek, úradného tlačiva, n á m n i e s ú z n á m e, lebo sa tieto pri presťahovaní stratily«.

Týmto vyjadrením žiadateľka učinila pochybným, či ide o zmenky vo všetkých podstatných náležitostiach vyplnené, dotyčne ktorých by bolo treba započat' umorovacie pokračovanie podľa §§ 73—75 zmenk. zák., alebo či ide len o biankozmenky, ktoré dosiaľ zmenkami nie sú a dotyčne ktorých listín muselo by byť umorovacie pokračovanie započaté a prevedené podľa veobecných predpisov zákona č. 250/1934 Sb. z. a n.

Súdy tu mohli rozhodovať len podľa objektívneho obsahu listín, o umorenie ktorých bolo žiadané, a nie podľa hypotetických údajov žiadateľky, i keď ide tu aj o právnu otázku.